

ДОСВІД ПРОВЕДЕННЯ СТУДЕНТСЬКОГО НАУКОВОГО ГУРТКА В ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ ЛІКАРЯ-ТЕРАПЕВТА

Мергель Т.В.

ДВНЗ «Івано-Франківський національний медичний університет»

Резюме. У статті розглядається проблема додаткового навчання студентів на студентському науковому гуртку та показано можливі багатогранні впливи на формування лікаря як особистості, що матиме велике значення для розвитку та розкриття індивідуального потенціалу та підвищення якості майбутнього фахівця. Навчання в межах наукового студентського гуртка дозволяє плідно реалізовувати навчальну, виховну та розвиваючу функції педагогічного процесу, сприяє активному формуванню знань у студентів через самостійну роботу та колективне обговорення, розвиває інтелектуальні вміння, продуктивне і творче мислення, а також дозволяє активно формувати професійні якості майбутніх лікарів.

Вступ. Реформа вищої медичної школи в Україні в рамках Болонської декларації, спрямована на створення загальноєвропейської конкурентоздатної системи освіти з єдиними вимогами і стандартами, світове визнання дипломів, вільний вибір місця навчання та працевлаштування. Перехід викладання від традиційної до кредитно-модульної системи організації навчального процесу вимагає не тільки суто організаційних заходів, створення нової методичної бази, але й якісних змін усій системі навчання. Для адекватної професійної підготовки лікаря загальної практики-сімейної медицини необхідно застосовувати комплексний практично-орієнтований навчально-методологічний підхід, який забезпечує засвоєння студентами базових знань з терапії. Для студента –медика важливо не лише осмислити та засвоїти інформацію, а й оволодіти способами її практичного застосування і необхідністю прийняття рішень. За таких умов необхідно зменшити частку прямої подачі інформації та розширити застосування інтерактивних форм і методів роботи студентів під керівництвом викладача, що особливо важливо для системи дистанційного навчання та повноцінної самостійної роботи «біля ліжка хворого». У клініці переважна більшість студентів вперше бачать реальну загрозу від терапевтичної патології та необхідність достатніх знань для надання адекватної допомоги. Осмислення реальних подій є найкращою мотивацією до самоусвідомлення необхідності здобуття теоретичних знань і практичних навиків. Проте, на даному етапі отримання медичної освіти, студент не може самостійно не тільки працювати, а й знаходитись у клініці без наставника. Неправильна поведінка з хворим або персоналом переважно призводить до небажаних конфліктів і негативних емоцій, що є недопустимо на цьому етапі, коли у студента здійснюється самовизначення професійної спеціалізації. Допомогти студенту в ознайомленні з терапевтичною клінікою та сприяти його науковій роботі, може студентський науковий гурток (СНГ). Об'єднання студентів, які добровільно займаються науковою діяльністю у вигляді СНГ спрямоване на розширення їх наукового потенціалу та формування навичок науково-дослідної діяльності у вільний від навчання час [1]. Участь студентів у СНГ сприяє розвитку творчого мислення, поглибленню та закріпленню вже отриманих професійних знань, формуванню зацікавленості в науковій роботі та наданню можливості самореалізації особистості як в творчому так і в інтелектуальному напрямку [2]. Самостійна робота є невід'ємною складовою сучасного педагогічного процесу і не є особистою справою самого

студента, а керується завданнями професорсько-викладацького колективу, що має особливе значення у зв'язку з впровадженням Болонського процесу [1].

Основна частина. Проведення СНГ на кафедрі внутрішньої медицини №2 та медсестринства Івано-Франківського національного медичного університету є традиційним та викликає у студентів неабиякий інтерес, оскільки кафедра розміщена на базі обласного клінічного кардіологічного диспансеру, центральної міської клінічної лікарні та обласної клінічної лікарні, які є надзвичайно показовими клінічними базами з достатнім рівнем оснащення, що ефективно використовується при викладенні дисципліни внутрішньої медицини. На території лікувальних установ є можливість студентам ознайомитися з кабінетами ультразвукової діагностики, ендоскопії, рентгенологічним відділенням з кабінетом рентгено-комп'ютерної діагностики, функціональної, біохімічної діагностики, а також відділенням гемодіалізу.

Щорічно на студентському гуртку з терапії кафедри внутрішньої медицини №2 та медсестринства займаються близько 80 студентів IV-VI курсів, які виявляють бажання додатково підвищувати свій професійний та інтелектуальний рівень. Це ініціативні, активні та допитливі студенти з невичерпною енергією та великим потенціалом творчості. Терапевтичний гурток має за мету не тільки продемонструвати та розібрати цікаві клінічні випадки захворювань, глибше розглянути заплановану тему, але й дає можливість кожному бажуючому гуртківцю реалізувати свої можливості, розвинути клінічне мислення та підвищити свій рівень знань. Із такою метою активно застосовується залучення студентів до самостійної роботи. Для виконання індивідуальної роботи гуртківців на початкових зібраннях викладачами застосовуються диференційований підхід: встановлюється рівень набутої впродовж навчання інформаційної бази, знань та технічних можливостей студента. За бажанням гуртківця передбачається його участь у науковій роботі, організації власних наукових, пошукових в літературі досліджень, з послідуючою публікацією особистих наробок, а також з можливістю демонстрації отриманих результатів на науково-практичних конференціях молодих вчених, студентів як в межах вищого навчального закладу, де навчається, так і в межах українських та закордонних медичних закладів. Менш ініціативні студенти мають можливість розвивати свої пізнавальні та ораторські здібності у підготовці та демонстрації презентацій за рекомендованими керівником чи обраних за власним переконанням тематиках, які матимуть поглиблене вивчення певної проблеми. Окрім того, викладення цікавих клінічних випадків, які традиційно демонструються на кожному засіданні, на перших зібраннях проводять самі викладачі, а надалі ця можливість надається бажаним студентам. Такий підхід розвиває здібності молодого доповідача у більш звичній обстановці, вчить послідовності та системності викладення інформації, сприяє розвитку інформаційної пошуковості особливо з інтернету, а також навчає або вдосконалює техніку створення презентаційного викладання матеріалу. Окрім вказаних найбільш поширених форм індивідуальної роботи, студенти-гуртківці можуть вносити пропозиції інших її варіантів, як наприклад, організація присвячених до певної події, хвороби чи іншої проблеми флеш-мобів, просвітницьких акцій тощо. Сучасна молодь характеризується більшою наполегливістю, цілеспрямованістю, сміливістю, швидко опановує новітні інформаційні технології, тому запропоновані нові форми індивідуальної роботи можуть приносити на обго-

ворення засідання гуртка і мати в подальшому перспективу нового напрямку.

Під час проведення засідань СНГ вагому увагу приділяють формуванню деонтологічних принципів майбутніх фахівців. Розглядаються не тільки позитивні сторони поведінки лікаря, але й можливі близькі чи віддалені негативні результати, за яких слід враховувати особливості особистості пацієнта, сприйняття ним інформації, наданої всім медичним персоналом. Важливо на прикладах демонструвати дію теплого, співчутливого слова на хвору людину як найціннішого фактору лікування хворого та віри в його одужання.

Формування поваги та любові до майбутньої професії повинне мати тверде підґрунтя, що поєднуватиме рішучість, толерантність, обізнаність, працьовитість, комунікабельність, уважність, чуйність, тактовність, терпимість, великодушність, ввічливість, колегіальність, чесність, педантичність, наполегливість, витримку лікаря. У роботу студентського наукового гуртка повинні бути залучені всі викладачі кафедри, особливо ті, які чергують у стаціонарі в ургентні дні. Студенти-гуртківці, згідно графіку чергувань, можуть не «самостійно», а з наставником освоювати знання і практичні навички з терапії та догляду за хворими терапевтичного профілю. У формуванні майбутнього фахівця викладачам слід розвивати співчуття та прививати їм відчуття обов'язку. Саме над формуванням таких рис майбутнього лікаря проводиться робота викладачами ІФНМУ, які викладають клінічні дисципліни, деонтологію та керують виробничою практикою на різних курсах. Під час проведення засідань СНГ наголошується увага над необхідністю щоденного поповнення своїх знань, удосконалення власної майстерності, постійного примноження знань, невпинного самовдосконалення. Отримавши диплом лікаря необхідно вчитися все життя.

Перспективним розділом роботи студентських наукових гуртків є залучення гуртківців до організації та проведення семінарів-практикумів, тренінгів та майстер-класів з терапії, на яких учасники можуть практикувати основні терапевтичні маніпуляції з фаховими коментарями наставника.

Висновок. Студентський науковий гурток є важливою частиною навчального процесу у вищому медичному навчальному закладі, який уможливує активне виконання самостійної роботи студентами, сприяє розвитку інтелектуального та наукового потенціалу, навчає та вдосконалює набуті теоретичні і практичні навички і має вагоме значення для становлення особистості майбутнього фахівця.

Література

1. Балицька Т.В. Організаційно-педагогічні умови самостійної роботи студентів у процесі кредитно-модульного навчання / Т.В. Балицька // Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка. – 2011. – №13 (224), Ч.І. – С 53-59.
2. Роль студентського наукового гуртка в професійній підготовці лікаря-педіатра // «Кредитно-модульна система організації навчального процесу у вищих медичних (фармацевтичному) навчальних закладах України на новому етапі»: / О.Г. Буряк, Д.Ю. Нечитайло, Н.І. Ковтюк [та ін.] // матеріали Х ювілейної Всеукр. навч.-наук. конф. з між нар. Учасю, 18-19 квіт. 2013 р., Ч.2.: тези допов. – Тернопіль. – С57-58.
3. Студентський науковий гурток – як допоміжна форма теоретичного та практичнонавчання за кредитно-модульною системою освіти / Л.О. Во-

лошина, О.Ю. Оліник, Л.Д. Кушнір [та ін.] // Актуальні питання вищої медичної та фармацевтичної освіти: досвід, проблеми, інновації та сучасні технології: навч.-метод.конф., 18 квітня 2012 р.: тези доповідей – Чернівці. – С.24.

АВТОРСЬКИЙ ПРОЕКТ «ШКОЛА ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ»

Нечай І.В., Пивовар Н.М., Хілінська Т.В.

Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка

На основі узагальнення наукового, практичного та власного досвіду пропонуємо проект здоров'язбереження для реалізації у середній загальноосвітній школі.

Керівник проекту: керівник МО вчителів спортивно-оздоровчого циклу.

Учасники проекту: вчителі, адміністрація школи, медичні працівники, соціальний педагог, практичний психолог.

Тип проекту: інформаційно-дослідницький, колективний.

Термін впровадження: 5 років.

«Добре здоров'я, відчуття повноти, невичерпності фізичних сил найважливіше джерело життєрадісного світосприймання, оптимізму, готовності подолати будь-які труднощі».

В.А. Сухомлинський

Актуальність проекту. Лише здорові діти у змозі належним чином засвоювати отримані знання і в майбутньому здатні займатися продуктивно-корисною працею. Проблема збереження здоров'я дітей є пріоритетною національною проблемою. У школі потрібно створити умови для здорового способу життя кожної дитини

Мета проекту: розвиток діяльності, спрямованої на формування здорового способу життя учасників освітнього процесу.

Завдання:

1. Формувати в учнів та їх батьків потребу до здорового способу життя.

2. Створити здорове і безпечне середовище.

3. Удосконалювати матеріально-технічну базу для фізичного розвитку та виховання.

4. Покращити психологічну підтримку школярів, медичне обслуговування, здійснювати профілактику девіантних форм поведінки.

5. Підвищити рухову активність учнів.

6. Організувати діяльність освітнього закладу з використанням здоров'язберігаючих технологій.

Здоров'я – це стан повного фізичного, психічного і соціального благополуччя, а не лише відсутність хвороб або фізичних дефектів.

Здоровий спосіб життя передбачає:

- сприятливе соціальне оточення;
- духовно-моральне благополуччя;
- оптимальний руховий режим;